

Diplomová práce
**PRÁVO NA BEZPEČNOST A POVINNOST STÁTU HÁJIT SVÉ OBČANY V ČR
A VE SVĚTĚ - ZPRAVODAJSKÉ SLUŽBY**
Lenka Kramplová
Posudek vedoucího práce

Paní Lenka Kramplová předložila diplomovou práci na téma „*Právo na bezpečnost a povinnost státu hájit své občany v ČR a ve světě - Zpravodajské služby*“. Svou práci autorka rozdělila do šesti kapitol, které doplnila o úvod, závěr a cizojazyčné resumé. Autorka si za cíl své diplomové práce vytkla zmapovat právní aspekty existence a fungování zpravodajských služeb, včetně komparativního exkurzu do problematiky zahraničních služeb.

V první kapitole práce se autorka věnuje obecným otázkám vymezení pojmů bezpečnost státu a jednotlivým zákonem definovaným stavům, kdy je bezpečnost státu omezena. Autorka tím, že v rámci této části přechází k definici jednotlivých stavů, obchází definici ohrožení bezpečnosti vnějším vlivem a vnitřním vlivem, což však není na škodu. Celá kapitola je koncipována jako úvodní do problematiky a pracuje zejména s ústavním zákonem o bezpečnosti ČR a případně jeho interpretací v rámci vědeckých zdrojů.

V druhé kapitole autorka rozpracovává termín bezpečnosti v rámci pojednání o jejím zabezpečení. Autorka zde nastiňuje jednotlivé fáze zajištění bezpečnosti v gradačním pořadí, kdy nejdříve popisuje standardní zákonné metody a následně pak se popisuje možnosti v rámci vyhlášení některého ze stavů ohrožení bezpečnosti státu. Samostatně se pak autorka věnuje možným legislativním postupům v rámci ochrany bezpečnosti státu. Zde se naskytá otázka, proč autorka v rámci svého pojednání opomněla nález Ústavního soudu 80/2011 Sb., ve kterém se Ústavní soud zabýval právě interpretací stavu legislativní nouze ve vztahu ke stavům ohrožení bezpečnosti. Kapitulu uzavírá výčet subjektů, které se na zajištění bezpečnosti podílejí. Zde je poněkud nelogické řazení těchto sborů, jelikož autorka má podnadpis Policie, pod který řadí kromě Policie ČR a obecních policií i složky, které policiemi nejsou, anebo jsou organizovány v rámci jiného sboru. Přece jenom by takovéto řazení chtělo určité vysvětlení, neboť vojenská police je součástí Armády ČR z čehož plynou i její úkoly, Celní správa je podřízena Ministerstvu financí a Vězeňská služba je podřízena Ministerstvu spravedlnosti. Je tedy namístě se domnívat, že se autorka domnívá, že se jedná o subjekty s podobným zaměřením či podobnou funkcí, nicméně toto by mělo být jistě předmětem hlubšího vysvětlení. Kapitola v první části více méně analytická, kdežto část ohledně subjektů je čistě popisná.

V následující kapitole se autorka již věnuje svému hlavnímu předmětu zkoumání, kterými jsou zpravodajské služby, tyto definuje obecně jako veřejné sbory a dále pak přibližuje rozdíl mezi vnějšími a vnitřními zpravodajskými službami. Zřejmě by bylo i vhodné se zde zmínit o tom, proč nejsou tyto činnosti vykonávány jednou institucí, ale zpravidla tuto je pro každou činnost zřízena služba samostatná. Nicméně to je pouze úvaha hodnotitele práce, která však není přímou výtkou, ale spíše námětem na diskusi. Navazující kapitola je pak věnována organizaci služeb a systému jejich práce, kdy se jedná výrazně o popisnou kapitolu, ve které autorka předkládá obecný vzorec chování jednotlivých zpravodajských služeb. V závěru kapitoly se autorka věnuje kontrole činnosti, opět spíše ze systémového hlediska než věcného a ochrany lidských práv v souvislosti s činností zpravodajských služeb. Zde je namístě drobná výtka k textu práce, kde autorka paušálně uvádí, že po roce 2001 přijaly zejména Spojené státy a Velká Británie opatření zpřísnující opatření v boji proti terorismu. Takové tvrzení neodpovídá skutečnosti v části týkající se

Velké Británie, která přijala v roce 2000 nový zákon o boji proti terorismu, který se od počátku stal předmět kritiky a přezkumu ze strany ESLP, další změny, které následovaly byly až v letech 2006 a 2010.

Předposlední kapitola je pak věnována zpravodajským službám v ČR, jejich pravomocem a kontrole. Autorka zde popisuje stávající stav a v neposlední řadě se zabývá zejména otázkou kontroly zpravodajských služeb ze strany orgánů moci výkonné a moci zákonodárné. Ve výčtu služeb a orgánů mi sice trochu chybí analytická část zrušeného SOG, který byl útvarem vojenské policie, ale to není zcela na škodu. Vystává rovněž otázka zda není na místě do výčtu zařadit rovněž Národní bezpečnostní úřad, jelikož i jeho úkolem je zajisti bezpečnost ČR, i když specifickým postupem. V rámci pojednání o soudní kontrole činnosti zpravodajských služeb je pak nasnadě otázka kdo se všechno může seznámit s informacemi, které jsou utajované, kdy existovaly úvahy o tom, že v případech, kdy budou utajované informace předmětem soudního řízení, zejména pak trestního, nebudou k takovým řízením připouštěni advokáti, kteří nebudou mít příslušný stupeň bezpečnostní prověrky. Poslední věcí, kterou by bylo možno v dané materii zmínit, je pak rozsah spolupráce mezi zpravodajskými službami a policií při řešení jednotlivých úkolů i z hlediska zneužití či využití informací, které byly získány prostřednictvím činnosti zpravodajské služby.

Poslední kapitola je věnována zpravodajským službám ve světě a je vždy doplněna určitou případovou studií V případě USA se je proveden výčet zpravodajských služeb působících v USA včetně jejich zaměření, případová studie je zaměřena na případ aktuální a kontroverzní, kterým je kauza Edwarda Snowdena. Zajímavé by bylo srovnání s vývojem a koncem druhé známé americké kauzy Bradley Manninga, který vynesl důležité dokumenty, které byly následně zveřejněny serverem wikileaks. Druhý exkurz je exkurzem do Izraele jeho zpravodajských služeb, kdy autorka poskytuje popis jednotlivých hlavních služeb v rozsahu dostupném z českých zdrojů a následně se věnuje problematice metod, které je oprávněna používat Bezpečnostní služba (Šin Bet) při svých vyšetřování a to vše na pozadí případu známého jako Kav 300 (Linka 300). Na tomto exkurzu je několik důležitých okamžiků, z nichž některé nebyly v práci zdůrazněny. Za prvé je to významný a průlomový případ, kdy se otázka tajné služby dostala přímo před soud, který ji projednal. Dále pak je nepochybné že v navazujících případech bylo ze strany Nejvyššího soudu připuštěno actio popularis, tj. veřejná žaloba, kterou je možné projednat záležitosti, i když hlavní aktéři a potencionální účastníci řízení se řízení účastnit nemohou. Je tedy škoda, že se zde autorka více nezaměřila na dopad těchto případů na soudní kontrolu zpravodajských služeb než na případ samotný.

Předložená diplomová práce je prací, která je zajímavá svým obsahem, a to i přes to, že lez vyčíst určité dílčí nedostatky. Lze myslím konstatovat, že autorka dosáhla cíle své práce, a to i přes to, že tento si nijak výslovně nevytkla. Dle ověření systémem pro odhalování plagiátů THESES.CZ vykazuje práce 0% shodu s jinou prací. I přes výhrady považuji práci za velmi dobrou, a jsem toho názoru, že předložená diplomová práce Lenky Kramplové splňuje všechny požadavky kladené na vědeckou práci, a proto ji **doporučuji k obhajobě**. Pro případ úspěšné obhajoby práce navrhuji, aby tato byla ohodnocena stupněm **velmi dobře - výborně**.

K obhajobě navrhuji diplomantce, aby se vyjádřila k problematice právního zakotvení možnosti získání informací z jiného státu cestou užití agenta, který tyto informace zcizí a přitom poruší právo cílového státu.

V Plzni dne 20. dubna 2014

JUDr. Tomáš Pezl